

Vuosikertomus 2013

ProAgria Länsi-Suomi

Sisältö

Avaintiedot 2013	3
Toimintaperiaatteet	4
Toimitusjohtajan katsaus	5
Hallinto ja organisaatio	6
Palveluryhmäkatsaukset	
ProAgria Maito ja Liha	10
ProAgria Kasvi	13
ProAgria Yritys ja Talous	16
ProAgria Tekniikka	18
Maa- ja kotitalousnaiset	20
Satakunnan Kalatalouskeskus	22
Kannattavuuskirjanpito	24
Talouden tunnusluvut	25
Yhteystiedot	26
ProAgria Keskukset valtakunnallisesti	29

Kuvat:
ProAgria Länsi-Suomi & Essi Jokela
Taitto: Essi Jokela

4/2014

Avaintiedot 2013

Maatila-asiakkaita	3000
Maitotiloja maitotilaneuvonnan asiakkaina	477
Maaseutuyrityksiä asiakkaina	300
Viljelysuunnitelmia	655
Tukihakemusten neuvontaa	600
Maatilojen talouslaskelmia ja liiketoimintasuunnitelmia	395
Sukupolvenvaihdossuunnitelmia	210
Kirjanpito- ja veroneuvontaa	348
Kasvukauden aikaisia kasvustokäyntejä (tiloja)	103
Tuholaistarkkailua avomaan vihannesviljelytiloilla	23
Työterveyshuollon työolosuhdekäyntejä	131
Kannattavuuskirjanpilotiloja	138
Vesitalouden suunnitelmia	100
Rakennussuunnittelukohteita	60
Maatilojen energiasuunnitelmia	30

Toimintaperiaatteet

Missio

Missio on Maaseudun puolesta.

Visio

Visio on luoda valtakunnan paras asiantuntijaverkosto, joka edistää tehokkaasti maaseutuyritysten kilpailukykyä ja hyvinvointia. Samalla kehitämme maaseutuympäristöä ja yhteisöllisyyttä maaseudun elinvoimaisuuden parantamiseksi.

Arvot

Arvot ovat:

- Asiakkaan menestyminen
- Osaava, innostunut henkilöstö
- Maaseudun puolesta
- Kestävä kehitys
- Riippumattomuus

Toiminta-ajatus

Tarjoamme maatila- ja maaseutuyrittäjille kilpailukykyä parantavia asiantuntijapalveluja tukeutuen sekä omaan henkilöstöön, että muiden asiantuntijaorganisaatioiden osaamiseen.

Muutosten aika

Vuosi 2013 oli muutoksen vuosi, sillä yli 100 vuotta toimineet neuvontaorganisaatiot ProAgria Satakunta ry ja ProAgria Farma ry yhdistyivät 1.1.2013 ja jatkoivat toimintaa ProAgria Länsi-Suomi ry:nä. Voimien yhdistämisellä pyrimme palvelemaan entistä paremmin alueemme yrittäjiä.

Satakunta ja Varsinais-Suomi ovat maamme keskeistä elintarviketeollisuutta palvelevaa tuotantoaluetta. Alueella on noin 10 000 maatilaa, joilla on viljelyksessään lähes 20 % Suomen koko peltoalasta. Esimerkiksi 85 % maamme sokerijuurikkaasta, 70 % kananmunista, 50 % siipikarjanlihasta, 40 % sianlihasta ja 40 % avomaan vihanneksista tuotetaan alueellamme.

Maatalouden monipuolinen tuotantorakenne asettaa asiantuntijapalveluillemme kovan haasteen. Nopeasti kehittyvät tuotteiden markkinat ja tilakoon kasvu edellyttävät meiltä uusiutumista toimintatavoissamme. Yhdistyminen antaa asiantuntijoillemme mahdollisuuden keskittää ja syventää osaamistaan.

Tila- tai yrityskohtaisia palveluitamme käytti vuoden aikana noin 3000 maatila-asiakasta ja 300 maaseutuyritystä. Maatilojen taloudelliset asiantuntijapalvelut lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Asiakkaiden odotukset asiantuntijoiden osaamiselle ja palvelukyvylle kasvavat jatkuvasti. Asiakas-tilat suurentuvat ja ovat entistä yritysmäisemmin hoidettuja. On pystyttävä tuottamaan muuttuvien tarpeiden mukaista palvelua. Jotta pystymme vastaamaan sekä asiakkaiden että sidosryhmien odotuksiin, tulisi yhteiskunnan tuen säilyä nykyisellä tasolla.

Euroopan Unionin rahoituskauden vaihtuminen tuo uusia haasteita tulevalle toiminnalle. Maatalouden tukijärjestelmät uudistuvat täysin vuonna 2015. Viljelijöiden koulutus, neuvonta sekä palvelut ja tulevaan ohjelmakauteen valmistautuminen ovat merkittävä osa toimintaa jo tänä vuonna. Uusien kehittämishankkeiden ideointi on meneillään. Toivottavasti uusien alueemme maatiloja ja maaseutuyrityksiä kehittävien hankkeiden toteuttamiseen päästään heti vuoden 2015 alussa.

Haluan erityisesti kiittää henkilöstöämme ja hallintoamme siitä, että yhdistyminen saatiin toteutettua sujuvasti kaikkien ollessa innostuneesti mukana rakentamassa uutta. Kiitän lämpimästi asiakkaitamme ja sidosryhmiä innostavasta mukanaolosta vuoden mittaan.

Timo Junnila
Toimitusjohtaja

Hallinto ja organisaatio 2013–2014

ProAgria Länsi-Suomen edustajisto

Puheenjohtaja Juha Hämäläinen, Ulvila
Varapuheenjohtaja Janne Tiiri, Oripää

Jäsenet:

Varsinais-Suomi

Ali-Keskikylä Raimo
Alikirri Vesa
Eskola Heikki
Heinonen Jukka
Hulmi Antti
Kara Lasse
Kraappa Kalle
Kuusela-Virtanen Tiina
Kuusisto Marja
Kyyrä Anneli
Laitakoski Teemu
Lassila Johanna
Levänen Jaakko
Lindholm Jussi
Metsola Riitta
Mikkola Anne
Mikkola Kalle
Mäntyharju Jarmo
Pirilä Seppo
Rand Jorma
Saarnivaara Tomi
Salmi Turkka
Seppä Antti
Suominen Mirja
Tammii Toive
Tiiri Janne
Toivola Kirsi
Toivonen Antti
Toivonen Mauri
Toivonen Seija
Tuijula Immo
Tytykoski Martti
Uusitalo Ilkka
Valtonen Erkki
Vapola Katariina
Vähäsullo Jussi
Väihkönen Esko

Satakunta

Ahonen Matti
Alho Paavo
Ali-Rantala Sami
Anttila Mari
Aro Pirkko
Einola Asta
Erkkilä Timo
Hämäläinen Juha
Iltanen Pirjo
Järä Henry
Kankare Eija
Kauppi Merja
Koiranen Tapani
Koivula Reetta
Korvala Seppo
Koskiranta Pertti
Kujala Pirkko
Lahtinen Juhani
Lapikisto Ari
Marttila Jouko
Mattila Ilkka
Mikola-Luoto Marja-Liisa
Niskala Jorma
Pakola Matti
Piirainen Jarmo
Poti Kirsi
Strömberg Juha
Sulin Teuvo
Tammelin Maarit
Torpo Sari
Äijö Pirjo

Kuvassa ProAgria Länsi-Suomen hallituksen jäsenet: (ylärivi vas.) Timo Junnila, Olli Alikärri, Sari Vuorela, Juha Hämäläinen (edustajiston pj.), Maija Willman, Matti Leikkanen, Janne Tiiri (edustajiston varapj.), (alarivi vas.) Katariina Isotalo, Timo Sairanen, Riku Olli, Ilkka Mattila.

ProAgria Länsi-Suomen hallitus

Puheenjohtaja Olli Alikärri, Koski Tl

Jäsenet:

Katariina Isotalo, Salo
Matti Leikkanen, Sastamala
Ilkka Mattila, Pori
Riku Olli, Mynämäki
Timo Sairanen, Lieto
Sari Vuorela, Siikainen
Maija Willman, Rauma (Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisten edustaja)
Matti Norri, Kokemäki (asiantuntija, Satakunnan Kalatalouskeskus)
Toimitusjohtaja Timo Junnila (hallituksen sihteeri)

Henkilöstön edustajana hallituksessa: Anne Johansson, varalla Kari Ranta.

Kuvassa Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisten hallituksen jäsenet. Yläriivi vas.: Johanna Suokivi, Anu Hakala, Kaisa Kallio, Mari Portaala. Alarivi vas.: Mia Puotunen, Maija Willman, Jaana Pere. Kuvasta puuttuu Sirpa Pietilä.

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisten hallitus

Puheenjohtaja Maija Willman, Rauma

Jäsenet:

Anu Hakala, Huittinen
Kaisa Kallio, Pori
Jaana Pere, Nakkila
Sirpa Pietilä, Loimaa
Mari Portaala, Marttila
Johanna Suokivi, Rusko
Toiminnanjohtaja Mia Puotunen (hallituksen sihteeri)

Maitotilavaliokunta

Puheenjohtaja: Laura Mikkola Koski TI
Jäsenet: Juhani Lahtinen, Kokemäki; Mika Höynälä, Kiukainen; Leena Kivilahti, Jämijärvi; Lassi Mäkinen, Tarvasjoki; Marjo Uusi-Kinnala, Laitila. Sihteeri Riitta Pietilä, varalla Sanna Jääskeläinen ProAgria Länsi-Suomesta. Valiokunnassa on myös asiantuntijajäsenet Satamaidolta, Länsi-Maidolta, Fabasta ja ProAgria Länsi-Suomen hallituksesta.

Satakunnan Kalatalouskeskuksen johtokunta 2013

Puheenjohtaja: Matti Norri, Kokemäki
Jäsenet: Rannikkoalueelta: Timo Erkkilä, Pori; Esko Anttila, Luvia; Ari Uusimäki, Merikarvia; Timo Kesti, Pori / Juha Paakkola, Pori.
Sisävesialueelta: Jukka Hietämäki, Pomarkku; Markku Mäntyranta, Säskylä; Pentti Isokorpi, Kokemäki; Jouko Marttila, Parkano.

Satakunnan Kalatalouskeskuksen johtokunta 2014

Puheenjohtaja: Matti Jaakkola, Säskylä
Jäsenet: Rannikkoalueelta: Timo Erkkilä, Pori; Arvi Elomaa, Luvia; Ari Uusimäki, Merikarvia; Jon Hacklin, Pori. Sisävesialueelta: Jukka Hietämäki, Pomarkku; Markku Mäntyranta, Säskylä; Pentti Isokorpi, Kokemäki; Jouko Marttila, Parkano.

Lisäksi johtokunnassa on ProAgria Länsi-Suomen edustajana Timo Junnila, sihteerinä vt. toiminnanjohtaja Tero Ylikylä.

Tilintarkastaja

Varsinainen Tilintarkastaja Risto Pohjanpiiri HTM, JHTT, BDO Yhtiötarkastus Oy
Varatilintarkastaja BDO Yhtiötarkastus Oy

Järjestötoiminta

ProAgria Länsi-Suomi ry:n jäseninä ovat kunnissa ja kylissä toimivat jäsenyhdistykset. ProAgria Länsi-Suomi ry:n jäsenenä oli vuoden 2013 lopussa noin 400 yhdistystä, joissa oli yhteensä noin 13 500 jäsentä. ProAgria Länsi-Suomi ylläpitää yhdistysten jäsenrekistereitä, hoitaa jäsenmaksun keruun ja palautukset yhdistyksille. Yhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille postitettiin neljä järjestökirjettä. Vuoden aikana valmisteltiin jäsenlajeihin tulevia muutoksia, jotka astuivat voimaan 1.1.2014.

Viestintä ja markkinointi

ProAgria Etelä-Suomen ja ProAgria Länsi-Suomen yhteinen asiakas- ja jäsenlehti Satoa ilmestyi vuonna 2013 neljä kertaa. Lehti kertoo ajankohtaiset asiat maaseutuyrittämisestä ja maaseudun yhteisöllisyydestä. Lehden levikki on 33 500 maaseudun taloutta.

ProAgrian valtakunnalliset nettisivut uudistuivat vuoden 2013 aikana. ProAgria Länsi-Suomen alueellinen sivusto uudistui marraskuussa 2013 (www.proagria.fi/lansi).

Tiedotimme asiakkaillemme sähköpostitse ajankohtaisista koulutuksista ym. asioista. Osallistuimme vuoden aikana useisiin alan tapahtumiin, mm. Masiinamessut Honkajoella, Maaseutunäyttely Porin Ponikuninkuusravien yhteydessä, ELMA-messut, Turun ruoka- ja viinimessut ja Turun messut. Osallistuimme KoneAgria-näyttelyn järjestämiseen yhdessä ProAgria Keski-Suomen kanssa. KoneAgria on maatalouden ammattilaisille suunnattu kone-, laite- ja tarvikenäyttely, joka järjestettiin yhdeksättä kertaa Jyväskylässä 9.-12.10.2013.

ProAgria Maito ja Liha

Kasvukausi ja markkinatilanne maitotiloilla

Kasvukautta leimasi monilla alueilla sateiden niukkuus. Eniten kuivuus vaivasi Varsinais-Suomen alueita, joissa säilörehun satotasot jäivät normaalia pienemmiksi. Kevätsadon sulavuudet olivat paljon tavallista heikompia ja sadot pienempiä myös koko alueella. Rehuviljasta saatiin puolestaan hyvälaatuinen ja runsas sato. Kuivikkeita saatiin korjattua hyvin syyspoutien aikana.

Maidontuotanto oli edelleen eräs vakaimmista tuotantosuunnistamme kotieläintiloilla. Valtakunnan maitomäärät kasvoivat n. 1 % edellisvuoteen verrattuna, samoin luomumaidon tuotanto jatkoi kasvuaan. Maidon tuottajahinta nousi kolmatta vuotta peräkkäin. Viime vuonna maidon tuottajahinta saavutti EU-ajan huippunsa 43,48 senttiä litralta, mikä oli kaksi prosenttia edellisvuotta korkeampi.

Vuoden alussa maidontuotannon tuotosseurannassa oli mukana 479 maitotilaa alueeltamme. Niistä 6–7 % lopetti tuotannon vuoden aikana. valtakunnassa lopettavia maitotiloja oli n. 5 %. Investointia suunnittelevia maitotiloja oli useita Lännessä. Noin viisi tilaa sai alueellamme navettarakennuksen päätökseen ja piti navetta-avajaiset, joihin myös ProAgria osallistui yhteistyötahojen kanssa.

Maitotilaneuvonnan uudistuminen

Kulunut vuosi oli maitotilojen palveluiden osalta useiden muutosten aikaa: ProAgria Länsi-Suomi aloitti toiminnan, otettiin käyttöön uusi toimintatapa ja uudet maitotilojen palvelupaketit. Palveluihin liittyvien muutosten myötä tilakäyntien ajankäyttö tehostui, kun tallennustyö ja suunnitelmien ja laskelmien tekeminen, siirtyi pääosin toimistolle. Tilakäynneillä keskitytään jatkossa entistä enemmän tulosten analysointiin, keskusteluun ja ratkaisujen löytämiseen yhdessä asiakkaan kanssa. Palvelumuutoksen myötä tuotosseuranta ja ruokinnan palvelupaketit eriytettiin toisistaan. Niistä tarjottiin asiakkaille eritasoisia palvelupaketteja (Kasvu, Tuotto, Toiminta) vastaamaan paremmin asiakastoiveita. Noin 55 % tuotosseurantatiloista osti alueellamme ruokinnan asiantuntijapalveluita. Suurin osa tuotosseurantatiloista (65 %) valitsi omatoimisen tuotosseurannan (TuseTila).

Asiantuntijoiden ja asiakkaiden tiedon syventämistä

Kotieläintuotannon asiantuntijat syvensivät tietoaan ja erikoistuivat asiakkaiden toiveiden mukaisesti eri osaamisalueisiin, esim. nurmi- tai robottitilojen palveluihin, mittalypsytekniikkaan, hedelmällisyyteen, seosrehuruokintaan ja työohjeiden laadintaan.

Mittalypsytekniikan uudistamiseen hankittiin Lännen alueelle kaksi Ezi-Scanner-laitetta, joita voidaan vuokrata maitotilojen käyttöön. Ezi-Scanner on pöytämallinen viivakoodinlukija, jonka avulla maitomäärät lähetetään sähköisesti Maatalouden Laskentakeskuksen rekisteriin. Vuoden aikana tuotiin tuottajien käyttöön myös viivakoodilliset maitonäytepullot. Uudet pullot saadaan yhdistettyä Ezi-Scannerilla oikeaan lehmään ilman kynän ja paperin käyttöä. Robottitilojen mittalypsytietojen sähköinen siirtyminen tietokantaan saatiin etenemään vuoden aikana. Uutta tekniikkaa haluttiin tuoda maitotilojen avuksi, koska etenkin isoilla tiloilla mittalypsytyö ja tarrojen liimaaminen pulloihin on koettu hankalaksi ja työlääksi.

Pienryhmätoimintaa laajennettiin uusille aloille ja tiloille. Syksyn aikana aloittivat toimintansa kaksi hiehopienryhmää ja yksi robottilypsytilojen pienryhmä. Viisi nurmiryhmää pyöri eri puolilla maakuntaa. Niissä keskityttiin nurmentuotannon kustannus- ja talouslaskentaan. Teemapäiviä järjestettiin asiakkaille monipuolisesti mm. nautojen ensiavusta, laiduntamisesta, nurmikierron eri vaihtoehdoista ja työnantajana toimimisesta. Näiden lisäksi järjestettiin retkiä ja tutustumiskäyntejä alan yrityksiin ja maatiloille. Pienryhmätoiminta, koulutukset ja retket olivat olennainen osa Sataideaa-hankkeen toimintaa.

ProAgria Länsi-Suomi

Maitotilojen kehityslukuja	Länsi 2013	Koko maa 2013
Tuotosseurannassa karjoja	450	6489
Lehmiä kpl/karja	35,1	35,3
Keskituotos kg	8760	8958
Rasva-%	4,18	4,14
Valkuais-%	3,37	3,36
Keskipoikimakerta	2,31	2,32
Poikimaväli pv	426	418

Lihatilojen asiantuntijapalvelut

Sianlihantuotanto on ollut jo usean vuoden ajan laman kourissa. Vuonna 2013 tuotantomäärät kuitenkin kasvoivat hieman poiketen edellisvuosien vähenemistahdista. Teollisten rehujen ja muiden tuotantopanosten hinnat pysyivät korkealla. Viljan hinnat puolestaan laskivat syksyä kohti. Moni sikatila lopetti sikojen pitämisen kokonaan tai luopui emakoista ja siirtyi lihasikakasvatukseen. Naudanlihan ja lampaanlihan keskimääräiset tuottajahinnat ovat vahvistuneet melko tasaisesti viimeisten kymmenen vuoden ajan. Naudanlihasta maksettiin tuottajalle v. 2013 keskimäärin 311 € ja karitsanlihasta 390 €/100 kg.

Kiinnostus lammas- ja vuohituotantoon on lisääntynyt selvästi viime vuosina. Samoin kiinnostus harvinaisempiin ja jopa hyvin erikoisiinkin tuotannonaloihin (kutut, highlander-rotu, kanit, biisonit, villasiat yms.). Tämä kuvastaa sitä, että perinteisille kotieläintuotannonaloille mietitään maakunnassa aktiivisesti vaihtoehtoja.

Lammastiloille tarjottiin usean vuoden tauon jälkeen koulutustilaisuuksia liittyen eläinterveyteen, tuotosseurantaan, ruokintaan ja nurmenkäyttöön. Koulutus laumanvartijakoirien työkäytöstä Kokemäellä veti paikalle paljon kiinnostuneita. Emolehmiä pienryhmätoiminta jatkui pienryhmätapaamisten ja retkien merkeissä. Sikatiloille järjestettiin teemapäivät keväällä ja syksyllä aiheina virikemateriaalit, rehulainsäädäntö ja uudet EU-tukiratkaisut ja tuleva rehuarvojärjestelmän muutos. Koulutukset ja pienryhmätapaamiset toteutettiin Sataidea-hankkeen kautta.

Lihatiloille tarjottiin tuotannon, ruokinnan ja talouden suunnittelua, rakennussuunnittelua, pelonkäytön suunnittelua sekä mm. tietoa EU- ja luomuvaatimuksista.

Hevosyrittäjien opastusta

Hevosyrittäjien koulutustarjonta on kanavoitu Satakunta Hummaa -hankkeen kautta jo useina vuosina. Hankkeen avulla on järjestetty useita alan koulutuksia ja pellonpiennarpäiviä sekä ylläpidetty myös hevosalanpalvelusvustoa Riimupiiriä. Porin ravit järjestivät Porin raviradalla Ponikuninkuusajot elokuussa. Satakunta Hummaa -hanke oli siellä mukana omalla osastollaan sekä apuna Porin Ponikuninkuusravien yhteydessä pidetyn maaseutunäyttelyn järjestelyissä.

ProAgria Kasvi

Kasvinviljelytuotteiden osalta viimeisen viiden vuoden aikana on totuttu tuotteiden hintojen nousuun ja laskuun. Vuoden 2013 aikana nähtiin huippuhintoja alkuvuonna ja loppuvuonna hinnat olivat alimmillaan moneen vuoteen. Viljoista saatavaa tuottoa kompensoi suurimmalla osalla alueesta saatu hyvä sato, joka korjattiin edullisissa olosuhteissa. Lisäksi syksyllä saatiin ennätysmäärä syysviljaa kylvöön erinomaisissa olosuhteissa. Suurimmalta osin kustannukset eivät joustaneet viljojen hintojen laskun tahtiin ja viljan viljelyn tulos jäi edellisvuosia huonommaksi. Myös viljojen kannattavuus suhteessa muihin peltokasveihin laski.

Erikoiskasvien jalostus jatkui alueella aiempien vuosien laajuudessa. Mahdollisuuksia monipuoliseen kasvinviljelyyn riittää edelleen.

Kotieläintalous on alueellamme vahvaa ja sen seurauksena alue on merkittävä rehuviljan käyttäjä. Ohraa menee sioille, vehnää broilereille ja ohraa ja kauraa nautakarjalle. Tämä luo mahdollisuuksia tilojen väliseen kauppaan ja rahtikulujen pieneneeseen nykyisestä. Haasteena on karjanlannan hyödyntäminen ympäristöystävällisesti lannoitteena. On lähdetty kehittämään myös erilaisia levitystekniikoita sekä jalostamaan lantaa mm. biokaasulaitoksessa.

Talouden epävarmuus, hintavaihtelut, tulevat tukimuutokset sekä investointien suurentunut koko vaikuttavat siihen, että investointeja tehdään entistä harkitummin. Suunnittelussa lasketaan aiempaa tarkemmin eri vaihtoehtoja ja tilan kokonaisuutta. Tämä asettaa uusia vaatimuksia myös tehdyille laskelmille.

Viljelijöiden lukumäärä on laskenut vuosittain 3–5 %. Samansuuntaisen kehityksen arvioidaan jatkuvan tulevina vuosina. Kuitenkin kaikki peltoala on säilynyt viljelyksessä ja useimmissa tuotantosunnissa tuotantomäärät ovat säilyneet tasaisina.

Kasvinviljelyn palvelut

Hintojen vaihdellussa ja epävarmuuden lisääntyessä riskien hallinnan merkitys korostuu. Viljelysuunnitelmissa täytyy laatia entistä enemmän vaihtoehtoisia toimintamalleja ja suunnitelmia. Täytyy myös pyrkiä ennustamaan tulevaa hintakehitystä ja arvioimaan tuotantopanosten käytön kannattavuutta. Tämä edellyttää mm. aiempaa parempaa markkinaosaamista. Viljelyn suunnitteluun liitetään talousnäkökulma perinteisen biologisen, kasvin tarpeet huomioivan näkökulman lisäksi. Rehujen hintakehitys on vaikuttanut myös kotieläintilojen viljelysuunnitteluun. Omilta pelloilta pyritään saamaan mahdollisimman iso osa tarvittavista rehuyksiköistä. Valkuaisrehujen hinnannousu on lisännyt kiinnostusta myös valkuaisrehujen tuotantoon.

Lainsäädännön ja tukiehtojen rajoitusten huomioiminen tuottaa haastetta suunniteltaessa kotieläintilojen lannan käyttöä pelloilla. Kotieläintilojen viljelysuunnittelu muodostuu kokonaisuudesta, jossa pyritään hyödyntämään tilalla muodostuva lanta ja tuottamaan laadukasta rehua tai valkuaista karjalle kustannustehokkaasti. Viljelysuunnittelussa ja lohkokirjanpidon tekemisessä otetaan huomioon lisääntyneet ympäristötuen ja lainsäädännön vaatimukset. Vaatimukset perustuvat moniin eri asetuksiin sekä ohjeisiin ja niiden huomioon ottaminen tila- ja lohkokohtaisesti vaatii yhä enemmän aikaa ja ammattitaitoa. Viljelijän on useimmiten mahdotonta itse hahmottaa kaikkia vaatimuksia, joita hänen tulee viljelyssään noudattaa. Ehtojen noudattamiseen liittyvään neuvontaan on mahdollista saada myös valtion tukea tilaneuvontajärjestelmän kautta.

Viljavuusnäytteiden GPS-paikannettu näytteenottopalvelu täydentää viljelysuunnittelupalveluiden palveluvalikoimaa. Lisäksi tarjotaan palveluja tukihakemuksen täyttöön, ympäristötuen lisätoimenpiteisiin liittyen sekä järjestetään kasvinsuojelukoulutuksia.

ProViljelys-palvelussa neuvonta on intensiivistä, kun viljelysuunnittelun ja talouden laskennan lisäksi käydään kesällä pelloilla ja annetaan suosituksia kuluvan kasvukauden toimenpiteiksi. Lisäksi järjestetään koulutuksia, joissa haetaan parhaita käytäntöjä tilojen käyttöön. Lohkopankista on saatavissa vertailutietoja muista tiloista. Palvelussa on erilliset ryhmät vilja- ja nurmitiloille.

Investointilaskelmia ja elinkeinosuunnitelmia tehtiin kuluneena vuonna kasvinviljelytiloille eniten sukupolvenvaihdoksiin sekä viljankuivureihin, viljavarastoihin ja salaajituksiin liittyen. Muita talouspalveluja viljelytiloille ovat verokirjanpidot ja tukihakemukset. Verokirjanpitotilojen on mahdollisuus teettää tilinpäätökseen liittyvä tulosanalyysi. Tuloanalyysissä vertaillaan tuloksen kehitystä eri vuosien välillä. Tulosanalyysiin on mahdollista saada vertailutiedoksi muiden vastaavien tilojen keskiarvotiedot, jolloin on mahdollista hakea kehityskohteita.

Satakunnassa Sataideaa-hankkeen kautta tarjottiin viljelijöille koulutusta, retkiä ja toimintaa pienryhmissä. Pienryhmiin osallistui yhteensä n. 160 viljelijää ja kaikkiin hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin yhteensä n. 1000 viljelijää. Pienryhmissä keskityttiin benchmarking-toimintamallin tehokkaampaan käyttöön ja sitä kautta suurempaan hyötyyn.

Luomutuotannon palvelut

Vuosi 2013 ei tuonut suuria muutoksia luomutilojen määrään alueellamme. Satakunnassa luomutiloja oli Eviran tilastoinnin mukaan 157 tilaa ja luomuviljeltyä alaa 6900 ha. Varsinais-Suomessa vastaavat luvut olivat 327 tilaa ja 18 000 ha. Luomupellon osuus koko maakunnan peltoalasta oli Satakunnassa vajaa 5 % ja Varsinais-Suomessa reilu 6 %. Luomukotieläintuotantoa Satakunnassa harjoitti 18 tilaa ja Varsinais-Suomessa 62 tilaa. Suuri osa luomukotieläintiloista on emolehmä- ja lammastiloja, mutta myös maitoa, kananmunia ja sianlihaa tuotetaan luomuna.

Satakunnassa suosituin luomuvilja oli edelleen kaura. Varsinais-Suomessa eniten luomuna viljeltiin kauraa ja vehnää, ohran ja valkuaiskasvien viljelyala on kasvanut suhteessa eniten. Viljelykierron vaatima nurmiala näkyy luomutiloilla nurmien suurena osuutena, niitä on luomutilan viljelykierrossa noin kolmannes. Nurmea viljellään sekä rehuksi että viherlannoitusnurmina. Luomuperunan, -vihannesten ja -marjojen viljelyalat ovat tuotteiden suuresta kysynnästä huolimatta edelleen vain muutamia hehtaareja.

Luomupalveluiden asiakkaiden määrä on lisääntynyt. Luomutuotannon vaatimien suunnitelmien ja viljelykiertosuunnittelun lisäksi asiakkaillemme tarjottiin luomuperuskurssi sekä kesällä luomuretki Uudenmaan ja Kymen alueelle. Loppuvuodesta markkinoitiin luomutilojen pienryhmätoimintaa ja kaksi ryhmää saatiin kokoon ja aloittamaan vuoden 2014 alussa.

Valtuutetut luomutarkastajamme tekivät edelleen luomuviljely- ja luomukotieläintarkastuksia Satakunnan ja Varsinais-Suomen ELY-keskusten alueella.

Luomuasiantuntijamme olivat mukana kahdessa Maaseutukeskusten Liiton hallinnoimassa luomutuotannon edistämishankkeessa. Lisää luomulihaa -hankkeen tavoitteena oli lisätä luomusikatuotantoa. Järjestimme kaksi pienryhmätapaamista, joihin osallistui valtaosa alueemme luomusikatalallisista ja toiminnan aloittamista suunnittelevia tiloja. Hankkeessa valmistui opas luomusikatalouden hyvistä käytännöistä. Kirjoitustyössä ja oppaan sisällön suunnittelussa oli aktiivisesti mukana luomu- ja sikatalouden asiantuntijamme. Opas ilmestyy nettijulkaisuna alkuvuodesta 2014.

Lutune-hankkeen tavoitteena on kehittää luomuneuvonnan ja -tutkimuksen välistä yhteistyötä. Kesän aikana tehtiin pienimuotoista havaintokoetoimintaa luomutiloilla eri puolilla Suomea. Toi-

minnassa kerättiin kokemuksia kasvinviljelyryhmässä rikkatorjunnasta ja nautapuolella yksivuotisista laidunnurmista. Hankkeessa toimii myös luomusikaryhmä, jonka tavoitteena on kerätä käytännön tunnuslukutietoja luomusiantuotannosta. Hankkeessa tehty opas luomunaudantuntuotannon hyvistä käytännöistä julkaistaan keväällä 2014.

Puutarhatuotannon palvelut

Palveluitamme käytti 116 puutarhatilaa. Puutarhatuotannon asiantuntijoita on kaksi ja molemmat toimivat pääsääntöisesti Satakunnan alueella.

Kasvukausi oli erittäin lämmin ja aikainen. Vielä maaliskuussa varhaisvihannesten viljelijät joutuivat lämmittämään kausihuoneitaan runsaasti. Toukokuussa ilmat lämpenivät nopeasti ja kesä alkoi ennätysellisen aikaisin. Mansikoiden pääsato ajoittui jo kesä-heinäkuun vaihteeseen. Vadelman talvehtiminen epäonnistui laajalti Etelä- ja Länsi-Suomen alueella.

Vihannestuotannon osalta kasvukausi oli suotuista, joskin paikoitellen kärsittiin kuivuudesta. Syksyn ihanteelliset sääolot helpottivat vihannesten ja juuresten korjuuta ja sato saatiin varastoihin hyvälaatuisena.

Puutarhatuotannon asiantuntijapalveluja myytiin myös oman alueen ulkopuolelle, mm. Pohjanmaalle ja Uudellemaalle. Puutarhatilojen kiinnostus viljelysuunnitelmia ja tukineuvontaa kohtaan oli edelleen kasvussa. Myös Kotimaisten Kasvisten Laatutarha -auditointien määrä lisääntyi edellisvuodesta. ProAgria Länsi-Suomen asiantuntijat tekivät niitä 36 kpl.

Tuholaistarkkailu jatkui saman laajuutena kuin edellisvuosinakin ja oli puutarhatuotannon palveluista työllistävin. Tarkkailussa oli mukana 23 tilaa, joista 18 sijaitti Satakunnassa ja viisi Varsinais-Suomessa. Tuholaistarkkailua tehtiin toukokuun lopusta elokuun loppuun. Lämpöaalto etelästä toi mukanaan suuren kaalikoikannan, joka pysyi runsaana koko kasvukauden ajan. Myös kirppoja ja porkkanakärpäsiä oli runsaasti, mutta porkkanakempejä taas löytyi tavanomaista vähemmän.

ProAgria Länsi-Suomi oli mukana ProAgria Etelä-Pohjanmaan vetämässä ylimatekunnallisessa MarjaTsemppi-koulutushankkeessa. Hanke suunnattiin marjanviljelijöille ja marjanviljelyn aloitusta suunnitteleville Satakunnan, Pirkanmaan, Pohjanmaan sekä Keski- ja Etelä-Pohjanmaan alueilla. Hankkeen viimeisenä toimintavuonna järjestettiin runsaasti koulutuksia ja marjanviljelijät ja viljelyn aloitusta suunnittelevat olivat aktiivisesti mukana tilaisuuksissa. Yhteensä koulutuspäiviä järjestettiin 48 kpl ja opintomatkoja neljä. Hankkeen aikana Satakunnasta koulutuksiin osallistui 44 eri tilaa.

Satakunnan alueella on toiminut jo lähes parikymmentä vuotta perunantuottajille suunnattu yhdistys, PerunaSatakunta ry. Sen jäsenmäärä on ollut hiukan alle 60 viljelijää ja sen toiminta on ollut aktiivista viime vuosina. Yhdistyksen nettisivut www.perunasatakunta.fi uudistettiin kuluneena vuonna ja heinäkuussa PerunaSatakunta järjesti opintomatkan Puolaan. Satakuntalaisia perunantuottajia on ollut mukana kolmivuotisessa valtakunnallisessa perunantuotannon kehittämishankkeessa. Hankkeen aikana on mm. laskettu perunalle tuotantokustannuslaskelmia perunantuotannon kannattavuuden seuraamiseksi.

ProAgria Yritys ja Talous

Maatilojen taloussuunnittelu

Maataloudessa investointeja suunniteltiin vilkkaasti ja asiantuntijamme osallistuivat liiketoiminnan suunnitteluun, investoinnin kannattavuuden arviointiin tai maksuvalmiuden laskemiseen lähes 400 asiakkaan kanssa.

Sukupolvenvaihdosten suunnittelu

Sukupolvenvaihdoksia tehtiin runsaasti. Olimme mukana yli 200 maatilalla suunnittelemassa ja toteuttamassa sukupolvenvaihdosta. Asiantuntijamme olivat myös mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa maatilojen yhtiöittämisä sekä yhtiötettyjen maatilojen sukupolvenvaihdoksia.

Tilipalvelut

Samalla kun käynnistettiin ProAgria Länsi-Suomen toimintaa, käynnistettiin myös uusi palvelu Tilipalvelut. Tilipalvelut tarjoaa taloushallinnon palvelua, johon sisältyy kirjanpito, tilinpäätös sekä veroilmoitus. Tilipalveluun liittyy kiinteästi talouden seuranta ja analysointi yhdessä asiakkaan kanssa.

Maaseutuyritysten asiakasvastaavat

Vuonna 2013 palveltiin 240 liiketoimintansa aloittavaa, kehittävää tai laajentavaa yritystä maaseutu-alueilta. Asiakasyrityksistä maatilakäytäntöisiä oli noin neljännes. Satakuntalaiset maaseutuyritykset suunnittelivat ja toteuttivat investointeja 12,5 miljoonan euron, kehittämistoimenpiteitä 470 tuhannen euron ja käynnistystoimia (ensimmäisen työntekijän palkkaus) 170 tuhannen euron edestä. Näihin toimenpiteisiin asiantuntijamme ohjasivat hakemaan 3,4 miljoonan euron tuet toimintaryhmien ja ELY-keskusten rahoituskäytäntöistä. Asiantuntijat olivat mukana yli 80 % maaseutuohjelmasta avustusta saaneista yrityksistä Satakunnan alueella.

Seutupalvelusopimukset

ProAgria on mukana alueellisissa seutupalvelusopimuksissa. Seudullinen yrityspalvelu palvelee asiakkaitaan laaja-alaisen yleisneuvonnan, yrityksen perustamisen, yrityksen kehittämisen, rahoituksen ja

omistajanvaihdoksen sekä yrityksen sijoittumisen kysymyksissä. Se on osa valtakunnallista YritysSuomi-palvelurakennetta.

Seudullisen yrityspalvelun tehtävänä on selvittää asiakkaan palvelutarve ja löytää tunnistettuja tarpeita vastaavat ratkaisut sekä ohjata asiakas palveluverkoston muulle asiantuntijalle niiden tarpeiden osalta, joihin ratkaisu ei löydy seudullisesta yrityspalvelusta.

Yhdessä seudun elinkeinostrategian ja sopimuspuolten omien strategioiden kanssa painotetaan yritysten uusperustantaa ja toimivien yritysten kehittymistä, kasvua ja kansainvälistymistä, omistajanvaihdoksia sekä yritysten sijoittumista seudulle.

Osallistuimme alueellisten maaseudun kehittämisohjelmien valmisteluun vuonna 2015 alkavaa EU:n ohjelmakautta varten.

Osaamisen vahvistaminen

Yritysasiantuntijoiden osaamisen vahvistamiseksi Anne Heikintalo ja Sari Uoti suorittivat yritysneuvojan erikoisammattitutkintoon valmentavat koulutukset Winnova Länsi-Suomen ryhmässä. Kaksivuotiseen koulutukseen osallistui 20 yritysneuvojaa eri organisaatioista.

ProAgria Tekniikka

Rakennussuunnittelu

Rakennussuunnittelulla oli tasaisesti kysyntää koko vuoden ajan. Maatalousrakennuksille myönnettujen rakennuslupien määrä kasvoi edellisvuodesta muun rakentamisen supistuessa. Rakentamisen heikkenevät suhdanteet kannattaa edelleen hyödyntää maatalousrakentamisessa.

Suunnittelun lisäksi tarjosimme asiakkaillemme neuvontaa ja riippumatonta asiantuntemusta. Asiakkaiden rakennushankkeet ovat useimmiten erikoisosaamista vaativia hankkeita, joiden selvittelyyn ja ennakoivalmisteluun on aina syytä varata riittävästi aikaa.

Tarvekartoituksen pohjalta tehty suunnitelma tarjoaa realistisen vaihtoehdon ja toimii koko rakentamisen kivijalkana, koska tässä vaiheessa jo 80 % tulevista rakentamisen kustannuksista on määriteltä. Hyvän suunnittelun avulla voidaan vaikuttaa tuleviin käyttö- ja rakentamiskustannuksiin, joihin ei myöhemmin ole enää mahdollisuutta vaikuttaa. Rakennuspaikan valinnalla on aina erityisen keskeinen vaikutus tuleviin kustannuksiin. Maaperätutkimus ja kartoitus tulee suunnittelijoilla olla käytettävissään jo aikaisessa vaiheessa. Sen jälkeen tiedetään siirrettävät maamassat, täytöt, salaojitus ja louhinnat. Rakennushankkeessa toimimme pääsuunnittelijana ja vastaavana mestarina tai rakennuttajan asiantuntijana.

Investoinnin tarveselvitys on asiakkaalle kustannuksiltaan edullinen työkalu erilaisten ja kustannuksiltaan erihintaisten vaihtoehtojen vertailuun. Sillä pyritään löytämään tilalle kustannuksiltaan sopiva hanke. Selvitys painottuu kustannusvaihtoehtojen selvittämiseen lähtötietojen pohjalta sekä vaihtoehtojen kannattavuuden vertailuun talouslaskelmien avulla. Investoinnin tarveselvityksiä tehtiin 27 kappaletta.

Teimme suunnitelmia 60 kohteeseen ja 14 erityyppiseen rakennukseen. Navetoihin, kanaloihin ja sikaloihin tehtävät suunnitelmat sekä lämpökeskukset muodostivat suunnittelutöiden pääosan. Suunnitelmia tehtiin myös asuinrakennuksiin, saunoihin ja talousrakennuksiin. Erillisiä asemakuvia tehtiin viiteen eri kohteeseen. Tarjosimme suunnitteluapua myös eri rakennusten peruskorjauksiin ja laajennuksiin sekä käyttötarkoitusten muutoksiin. Pääasiassa suunnitelmia tehtiin maaseutuyritysten ja yksityishenkilöiden tarpeisiin.

Erilaisia rakennussuunnitelmia tehtiin seuraavasti:

Navetta	7 kpl
Sikala	2 kpl
Lämpökeskukset	5 kpl
Hakevarasto, konevarastot	6 kpl
lampola	3 kpl
Kanala	2 kpl
Muut rakennus suunnittelukohteet	6 kpl
Lietesäiliöt, lantalat	14 kpl
Kustannusarvot	43 kpl

Vesitaloussuunnittelu

Vuosi 2013 oli Varsinais-Suomessa sääolosuhteiden ja vesitalouspalveluiden kannalta parempi kuin kaksi edellistä. Kahden edellisen vuoden syksyn huonot sääolosuhteet siirsivät töitä vuodelle 2013 ja lisäsivät salaojapalveluiden kysyntää.

Yhdyskuntatekniikan rakentamisesta johtuvia salaojien korjaussuunnitelmia ja selvityksiä tehtiin Liikennevirastolle, Varsinais-Suomen Energialle sekä alueen eri kunnille ja jatkettiin Euran kunnassa tilusjärjestelyihin liittyvää salaojasuunnittelua. Suunnittelun lisäksi vesitalousasiantuntijat toimivat asiantuntijoina eri sidosryhmien hankkeissa.

Uusien salaojitus suunnitelmien ja täydennysojitus suunnitelmien määrät pysyivät edellisvuoden tasolla. Suurin muutos edellisvuoteen oli erilaisiin rakennus- ja vesitalouspuolen hankkeisiin liittyvien mittaustöiden, kartoitusten ja erilaisten maaperä- ja maa-ainessuunnitelmien kysynnän ja töiden lisääntyminen. Kaikessa suunnittelussa yhä tärkeämmäksi on tullut nykyaikaisen satelliittimittausteknologian avulla kerättävä tarkka mittaustieto, jonka pohjalta suunnittelua tehdään ja työn aikana massamääriä ja korkeustasoja valvotaan.

Peruskuivatussuunnitelmien määrät olivat hyvällä tasolla, jolloin putkitussuunnitelmien lukumäärä ja putkitettava ojametrimäärä kasvoivat kaksikertaiseksi edellisvuosista.

Jätevesien käsittelyyn liittyviä uusia suunnitelmia tarvittiin vuoden aikana yhteensä seitsemän, jotka kaikki liittyivät rakennuslupahakemukseen.

Salaojateknikoiden toiminta jakaantui v. 2013 seuraavasti:

Uudet salaojasuunnitelmat	34 kpl	350 ha
Täydennysojitus suunnitelmat	23 kpl	295 ha
Valtaojien putkitussuunnitelmat	20 kpl	5500 m
Salaojasuunnitelmien paalutukset	45 kpl	280 ha

Kaikkiaan erilaisia suunnitelmia tehtiin vuoden aikana yli 100 kpl.

Perinteisen vesitaloussuunnittelun lisäksi tehtiin kosteikkosuunnitelmia, uusinta- ja korjaussuunnitelmia, nykjarvolaskelmia, valmistumistarkastuksia ja salaojakarttojen kopioiden toimittamisia. Toimintaan on kuulunut yhteistyö ELY-keskuksien, salaojaurakoitsijoiden, putki- ja tarvike- ja laite-toimittajien, Geotrim Oy:n sekä Salaojayhdistys ry:n kanssa.

Salaojayhdistyksen viime vuosien suuri urakka paikantaa salaojakartat valtakunnalliseen arkistoon päättyi vuoden 2013 lopulla. Varsinais-Suomen kartat olivat viimeisiä, sen avulla kartat löytyvät nopeammin ja ovat sähköisessä muodossa. Projekti toteutettiin valtion ja EU-rahoituksen avulla maakunnittain.

Energianhallintapalvelut

Rakennusten kasvavat energiataloudellisuuden vaatimukset ovat suunnittelussa ja rakentamisessa nousseet hyvin tärkeäksi tekijäksi. Näihin vaatimuksiin olemme pystyneet hyvin vastaamaan kuluneen vuoden aikana. Energiasuunnitelmia tehtiin vuonna 2013 kaikkiaan 32.

Kesällä 2013 käynnistyi ProAgria Länsi-Suomen ensimmäinen kansainvälinen hanke Use of natural material for energy and construction. Luonnollisten materiaalien hyödyntämishankkeen yhteistyökumppanit ovat Saksasta ja Virossa. Järjestimme hankkeessa opintomatkan Saksaan Bremeniin ja Ala-Saksiin. Maaseudun uusiutuvat energiat Satakunnassa (Masu 1 ja jatkohanke Masu 2) -hankkeiden toiminta oli aktiivista. Asiakaskontaktointiin lisäksi järjestimme energiaopintomatkan Kemiönsaareen, kaasuretken Keski-Pohjanmaalle sekä Maaseudun energiavarmuuspäivän Kokemäellä. Osallistuttiin myös erilaisiin koulutuksiin ja seminaareihin, perustettiin energiaosuuskunta Laviaan ja osallistuttiin bioenergiaterminaalien esiselvityshankkeeseen.

Maa- ja kotitalousnaiset

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaisten ensimmäinen vuosi uutena ja maantieteellisesti kattavampana organisaationa toi työhön uudenlaista toimintaa perinteitä unohtamatta. Olimme laaja-alaisesti ja näkyvästi mukana alueen maaseudun asiantuntijatehtävissä ja kehittämisessä sekä paikallisyhdistysten tukena. Panostimme myös tiedotukseen, mikä näkyi lukuisina osuina tiedotusvälineissä televisiota myöten.

Valtakunnallinen Näe hyvä lähellä -teema tarjosi mahdollisuuksia paikallisuuden esiintuomiseen monin tavoin. Kotitalousneuvonnassa järjestettiin ruokakursseja arkiruuista ruokalahjoihin sekä toteutettiin onnistuneesti valtakunnallisia hanketapahtumia. Maisemasuunnittelussa keskityttiin laajojen kokonaisuuksien ympäristö- ja maisemasuunnitteluun. Yritysneuvontamme painottui Satakunnan alueelle ja maaseutumatkailutoiminnan kehittämistä teimme hanketoiminnan kautta Varsinais-Suomen puolella. Käynnistimme Salon alueella paikallisen yhdistystoiminnan ja maaseudun naisten osaamisen kehittämiseen tähtäävän hankkeen. Yhteistoimintaa vahvistettiin toimimalla asiantuntijajäsenenä kymmenessä eri työ- ja ohjausryhmässä sekä hallituksessa.

Ruokaneuvot lähelläsi

Omassa kurssitoiminnassamme hyödynnettiin oman alueen tuotteita mahdollisimman monipuolisesti ja ruokakursseja järjestettiin 18 kpl. Valtakunnallisissa hankkeissa annoimme ravitsemukseen, ruokaan ja ruokahävikkiin liittyvää neuvontaa 48 eri tilaisuudessa, joilla tavoitimme yli 8200 lasta ja aikuista alueellamme. Hankkeita olivat Veikeä vilja – Kiva kuitu, Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus, Viljan tie, Älä ruoki hukkaa – Biojäte paastolle, Porkkanalla painat pidempään, Näe hyvä lähelläsi -lähiruokapäivät, Lasten luontoretket sekä ikääntyviä netin käyttöön perehdyttänyt Netti ohoi! -hanke.

Näitä teemoja hyödynnettiin myös mm. Porissa Ponikuninkuusraveissa, Maailman ympäristöpäivässä ja ympäristötoimen kirjastonäyttelyssä sekä Tuorsniemen koulun suvaitsevaisuus ja kansainvälisyys -työpajassa. Ponikuninkuusravien yhteydessä pidetyssä maaseutunäyttelyssä pidimme smoothiebaaria ja jaoimme maistatuksia sekä marja- ja maitoneuvontaa yli 500 henkilölle.

Vastasimme Loimaalla pidettyjen traktorikynnön SM-kisojen ruoka- ja kahvipalveluiden järjestämisestä. Valtakunnallisella ruokahävikkiviikolla teimme yhteistyötä kuluttajayhdistyksen kanssa Raumalla ja Porissa. Ruokahävikin vähentämiseen kannustimme kuluttajia myös Turun ruoka- ja viinimessuilla sekä Turun messuilla. Asiantuntijamme antoivat eri tilaisuuksissa ravitsemustietoutta ja olimme mukana elintarvikeliikkeiden lähiruokapäivissä. Aikaisempien vuosien tapaan jatkoimme yhteistyötä SataMaidon meijerin kanssa tuote-esittelyissä sekä Sata-Ölly Oy:n kanssa.

Asiantuntijayhteistyötä teimme alueen muiden elintarvikealan toimijoiden, kuten Pyhäjärvi-instituutin ja Satafoodin sekä Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen Brahean ja Lounafoodin kanssa.

Tunne lähimmäisesi

Varsinais-Suomessa yhteistyössä paikallisten kylien kanssa paneuduimme kylämaiseman kehittämiseen kahdessa hankkeessa. Loimaan ja Someron seudulla toimineen Kylämaisema kuntoon -hankkeen viimeisenä vuotena kylät saivat arvokasta tietoa oman kylän maiseman kehittämisestä ja ideoita alueen parantamiseen maisemanhoitoraporteista. Maskun ja Yläneen alueella Matka kylämaisemaan -hankkeen kyläkävelyissä tutustuttiin oman kylän ympäristöön ja sen hoitoon. Maisemanhoitotalkoissa kohennettiin kylämaisemaa. Opintomatkoilla tutustuttiin erilaisiin kohteisiin Ulvilassa, Hangossa ja Tammisaassa.

Turun kaupungin avointen niittyalueiden inventointia jatkoimme yhteistyössä Suomen Talousseuran kanssa. Niittyinventoinnin lisäksi laadittiin kahdelle Turun kaupungin puistoalueelle hoitosuunnitelma. Lisäksi tehtiin puistosuunnitelma Oripään kunnalle ja yksityispihan pihasuunnitelma. Puutarhateeman merkeissä järjestettiin puutarhailta sekä puutarharetki.

Satakunnan rannikkoseudulla jatkui VeturiVihreä-luonnonhoitohanke, jonka kautta saatiin viiden kunnan alueella olevia vanhoja laidunalueita hoidon piiriin ja välitettiin tietoa luonnon monimuotoisuudesta ja ympäristötuen mahdollisuuksista. Lisäksi järjestettiin useita kyläkävelyitä.

Tilakohtaista maisemaneuvontaa tehtiin Pirkanmaan-Satakunnan Maanmittauslaitoksen sekä ProAgria Etelä-Suomen kanssa toteutettavan Tilusjärjestely-, maisemanhoito- ja vesiensuojeluhankkeen kautta. Pihasuunnitelmia kiinteistöyhtiöille tehtiin erityisesti Satakunnassa ja mittavana suunnitteluprojektina aloitettiin Jämijärven matkailualueen maisemasuunnittelu.

Monimuotoinen maaseutuyrittäjyys lähellä ihmistä

Asiantuntijapalveluna panostettiin maaseutumatkailun markkinointiin ja maaseutuyritysten kehittämiseen. Työtä tehtiin Satakunnan Maaseutuyritysten asiakasvastaava (MASVA)-, Maaseudun matkailuelinkeinon kehittäminen Varsinais-Suomessa- sekä sitä seuranneen Maaseudun matkailuelinkeinon kehittämiskärrjet Varsinais-Suomessa -hankkeiden kautta. Kehittämistä tehtiin useiden teemapäivien avulla. Yritysasiantuntijamme jatkoivat laajassa lähiruokaan liittyvässä yhteistyöhankkeessa Sikses parasta – aitoja makuja Satakunnasta. Satakunnan Maakuntien Parhaat yritysryhmähankkeen (SaMaPa) yrityksille jaettiin tietoa tuotekehitykseen, laatuun, markkinointiin ja yrittäjyyteen liittyvissä asioissa. Yhtenä kohderyhmänä olivat pitopalveluyrittäjät ja lisäksi kurssitettiin tulevia ammattilaisia sienien ja muiden luonnontuotteiden käytössä. Käynnistimme uuden AgroNaisen avaintaidot -koulutusryhmän, joka tarjoaa tietoa ja motivaatiota maatalon töihin. Opintomatkat suuntautuivat mm. Elma-messuille Helsinkiin ja Etelä-Pohjanmaalle.

Järjestö lähellä

Toimialueellamme paikallisyhdistysten määrä oli 130 ja henkilöjäseniä niissä oli 6779. Positiivista jäsenkehitystä ja uutta aktivoitumista oli selvästi nähtävissä yhdistystoiminnassa ja nuoria jäseniä saatiin mukaan. Pidimme yhteyttä jäsenyhdistyksiin jäsentiedotteiden lisäksi sähköpostin, nettisivujen sekä omien Facebook-sivujen kautta. Tärkeitä yhteydenpitotapoja olivat myös kurssit sekä jäsenistölle suunnatut tapahtumat. Kevään hyvinvointipäivä keräsi Niinisaloon lähes 200 naista kuuntelemaan Riitta Uosukaisen ajatuksia naisena olost ja syksyllä jäseniä oli mukana Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaisten kanssa yhteisellä ruskaretkellä Ruotsin Lapissa. Järjestöväki kokoontui myös mm. opintoristeilyn ja Elokuun ehtoot -tapahtuman merkeissä sekä Maa- ja kotitalousnaisten valtakunnalliseen 80-vuotisjuhlaan Tampereelle. Vierailimme ja luennoimme yhdistysten tapahtumissa ja virallisissa kokouksissa. Turun Ruoka- ja viinimessuilla pidimme paikallisen järjestöväen avulla piparikoristelupajaa lapsille ja nuorille. Samoin järjestöväkeä oli apuna traktorikynnön SM-kisojen ruoka- ja kahvipalvelun toteuttamisessa.

Satakunnan Kalatalouskeskus

Satakunnan Kalatalouskeskus harjoittaa kalatalouden neuvontatoimintaa Satakunnan maakunnan alueella.

Vuoden 2013 talvi oli keskiverto ja kylmää riitti keväälle. Kesää vietettiin normaaleissa olosuhteissa ja vesistöissä ei koettu leväkukintoja. Talvi oli myös vesistöjen ja kalakantojen kannalta helppo; hap-pivajauksia ja sitä kautta kalakuolemia Satakunnan alueella ei ilmennyt.

Merimetso- ja hyljekannat jatkavat voimistumistaan ja sitä kautta hankaloittavat kalastuselinkeinoon harjoittamista merialueella. Näiden kalatalouden kannalta haittaeläinten tilaa seurataan aktiivisesti hylje- ja merimetsotoimikunnassa yhdessä Saaristomeren alueen kanssa. Varsinkin merimetsojen tunnettujen kolonioiden vahvuudet vaihtelevat voimakkaasti. Painopiste siirtyi alueemme eteläosasta enemmän Merikarvian korkeudelle.

Kalastusta rajoittivat edelleen lohienkalastuksen rajoitukset, jotka astuivat voimaan keväällä 2008. Vuoden 2013 lohikiintiö Pohjanlahdella oli 35 103 lohta. Pohjanlahden lohikiintiön arvioitiin täyttyvän nopeasti ja tästä syystä maa- ja metsätalousministeriö keskeytti Pohjanlahden lohienkalastuksen 25.7.2013. Kiintiö ei kuitenkaan täyttynyt arvioidusti ja kalastuskielto kumottiin 14.8.2013 alkaen, jolloin kiintiöstä oli kalastettu vasta noin 28 000 kappaletta eli 80 %. Valitettavasti kalastuksen jatkaminen ei enää auttanut vaan myönnetty kiintiö jäi vajaaksi. Lohikysymys on herättänyt tunteita, kun näyttelijä Jasper Pääkkönen on ajanut näyttävästi ammattimaisen lohienkalastuksen vähentämistä ja kutuhoitoa tapahtuvan vapaa-ajankalastuksen lisäämistä. Lohi ja taimen ovat olleet vahvasti esillä myös kalastuksen rajoitusten osalta.

Siikakysymys oli edelleen laajasti esillä ja siiankalastukseen tulikin työryhmän työskentelyn jälkeen rajoituksia sekä merialueille että jokiin. Siian markkinatilanne kuitenkin parani hieman edellisvuodesta, tosin silloin tapahtunut hinnan lasku ja markkinoiden menetykset eivät kokonaisuudessaan palautuneet entiselle tasolle.

Silakasta koetaan pulaa edelleen, sillä silakan kalastusta harjoittavia troolareita ja verkkokalastajia on vähän. Troolikalat kulkeutuu lisäksi pääsääntöisesti Satakunnan ulkopuolelle. Näin silakan verkko- ja rysäkalastukselle näyttäisi aukeavan markkinoita tulevaisuudessa. Onneksi vesialueiden omistajat ovat Satakunnan alueella mahdollistaneet kalavesien riittävän saannin elinkeinon tarpeisiin.

Vuoden 2008 aikana käynnistynyt Kalastuslain kokonaisuudistus työllisti edelleen. Uudistus vaatii tiedottamista ja yhteydenpitoa sekä ammattikalastajiin, kalastusalueisiin että vesialueiden omistajiin sekä kuluttajiin.

Kalastuksenvalvonta

Kalastuksenvalvojille järjestettiin yhdessä Kalatalouden keskusliiton kanssa huhtikuussa 2013 koulutustilaisuus vuonna 2012 tapahtuneiden uudistusten vuoksi. Varsinais-Suomen ELY-keskus järjesti tilaisuuden jälkeen tutkintokokeen. Valvonnan ja pyydysten merkitsemisen muutoksista annettiin myös paljon neuvontaa puhelimitse, sähköpostitse sekä osakaskuntien kokouksissa.

Kalanvälitys ja viljely

Kalavesien hoidon neuvonta ja istutuspoikasten toimittaminen vesialueiden omistajille on vuosittain merkittävä osa työtämme. Istukaspoikasten tuotannossa vuosi 2013 oli vaihteleva. Kuhan määrä jäi alhaiseksi ja syksyllä oli pulaa istukkaista. Alueemme luonnonravintolammikkokasvattajat ovat jatkaneet menestyksestä yhteistyötä ProAgria Länsi-Suomen kanssa. Kalastusmestari Pentti Pakkala huolehtii hauen ja kuhanpoikasten kasvatuksesta, markkinoinnista ja istutuksesta.

Kokemäenjoen vaellussiian osalta kauden 2012 mädinhankinnasta saatiin hyvin vastakuoriutuneita myös istutettavaksi. Syksyn emokalasaalis ja sitä kautta mädin määrä oli hyvä, valitettavasti osa sumpuista joutui ilkeän kohteeksi ja emokaloja pääsi karkuun. Mädin laatu oli hyvä ja voidaankin odottaa normaalia määrää vastakuoriutuneita poikasia keväällä 2014. Meritaimenen osalta istutuksiin käytettiin jo kolmatta vuotta pelkästään rasvaeväleikattuja poikasia.

Perusneuvontaa tarvitaan

Olemme tarjonneet osakaskunnille perusneuvontaa ja auttaneet kokousten valmistelussa sekä kokouspäätöksistä tiedottamisessa. Olemme kertoneet osakaskuntatoiminnasta ja sen vaatimuksista kokouksissa. Olemme tiedottaneet, auttaneet ja kannustaneet pieniä osakaskuntia yhdistymisasiissa hyväksytyn järjestön osakaskuntastrategian mukaisesti niillä alueilla, joilla tähän on tarvetta yhdessä Maanmittauslaitoksen kanssa. Vuoden loppuun mennessä ei ole tietoon tullut Satakunnan alueelta yhtään aloitettua osakaskuntien yhdistymistä. Tarpeita on olemassa, mutta pienillä osakaskunnilla ei ole olemassa yhdistymiseen tarvittavaa rahamäärää.

Olemme pyrkineet osallistumaan asiantuntijana kaikkiin kalastusalueiden kokouksiin. Kalastusalueita on avustettu myös päätösten tiedottamisessa. Yhdessä paikallisen kalatalousviranomaisen kanssa on pidetty vuosittainen kalastusaluepäivä.

Kalastusmatkailun kehittäminen

Satakunnan Kalatalouskeskus on tarjonnut kalastusmatkailuun liittyvien kysymysten perusneuvontaa ja auttanut kalastusmatkailuun liittyvissä lupa-asioissa osakaskuntien ja kalastusalueiden kokousten valmistelussa, päätösten tekemisessä ja niistä tiedottamisessa. Olemme selvittäneet, miten kalastusoppaiden lupien saanti on järjestetty toimialueella. Satakunnan alueella kalastusoppailla ja kalastusmatkailuyrittäjillä ei ole ollut ongelmia kalastuslupien saamisessa.

Toimialueellamme kalastuslupien lupakäytäntö on melko hyvin jo muodostunut kysyntää vastaavaksi. Tarvittaessa on avustettu ja edistetty pinta-alaltaan laajojen kalastusmatkailun lupa-alueiden syntymistä osakaskuntien ja kalastusalueiden toimesta. Kalastusalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien uusimisen yhteydessä neuvonta pyrki avustamaan kalastusalueita sisällyttämään kalastusmatkailutoimintaa edistävät toimenpide-esitykset (mm. lupa-asiat) suunnitelmiin. Ohjaamme ja avustamme osakaskuntia kesämökkiläisten kalastuslupa-asioiden järjestämisessä ja niistä tiedottamisessa.

Vuoden Silakaksi Tero Ylikylä

Satakunnan Kalatalouskeskuksen vt. toiminnanjohtaja Tero Ylikylä valittiin Vuoden Silakaksi Porin Silakkamarkkinoilla syksyllä 2013. Vuoden Silakaksi valitaan perinteisesti henkilö, joka on omalla esimerkillään ja toiminnallaan edistänyt kalan käyttöön ja käsittelyyn sekä terveysvaikutuksiin liittyviä asioita. Tittelin myöntää Porin Silakkamarkkinoita järjestävä Rantarieha ry.

Kannattavuuskirjanpito

Kannattavuuskirjanpidossa seurataan maatalous- ja puutarhayritysten sekä porotilojen talouden kehitystä n. 1 000 kirjanpitoilalta kerättävän yritysaineiston perusteella. ProAgria-keskukset toimivat Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) ylläpitämän kannattavuuskirjanpito tutkimuksen tietojen hankinnassa ja uusien tilojen rekrytoijina. Kannattavuuskirjanpitoaineistoa hyödynnetään mm. tutkimuksessa, maataloushallinnossa, talousneuvonnassa, edunvalvonnassa, maatalousopetuksessa sekä tietenkin kirjanpitoiloilla. Aineistosta toimitetaan myös Suomen maataloutta koskevat tiedot EU:n maatilayritysten kirjanpidon tietoverkkoon.

Vuoden 2012 kirjanpitoaineisto saatiin ProAgria Länsi-Suomen alueella yhteensä 138 tilalta (Varsinais-Suomen alueella 58 tilaa ja Satakunnan alueella 80 tilaa). Maatalouden kannattavuuskerroin oli vuoden 2012 tutkimustietojen mukaan koko maan osalta 0,49 (Varsinais-Suomessa 0,60 ja Satakunnassa 0,40). Lähde MTT Taloustutkimus / Taloustohtori (www.mtt.fi/taloustohtori).

Kannattavuuskirjanpito tilojen tunnuslukuja 2012

	Varsinais-Suomi	Satakunta
Tilojen lukumäärä (kpl)	58	80
Viljelyala (ha)	60,0	58,7
- josta vuokramaata (ha)	13,3	23,2
Eläinyksiköt (ey)	24,0	32,2

Keskeisimpiä tunnuslukuja

Kokonaistuotto (€)	146 800	138 300
- josta tuet (€)	43 800	46 500
Yrittäjätulo (€)	27 700	16 500
Kannattavuuskerroin	0,60	0,40
Työtuntiansio (€/h)	2,30	0,90
Kokonaispääoman tuotto-%	1,5	-2,0
Vieras pääoma (€)	89 560	99 950

Yrittäjätulo jää kokonaistuotosta yrittäjäperheen työpalkaksi ja oman pääoman koroksi. Kannattavuuskerroin osoittaa, kuinka suuri osa palkkavaatimuksesta ja oman pääoman korkovaatimuksesta on saavutettu (1,00=100%).

Lähde: MTT Taloustutkimus/Taloustohtori

Talouden tunnusluvut

ProAgria Länsi-Suomi ry 1.1.2013–31.12.2013

TULOSLASKELMA

TUOTOT

Valtion varsinainen määräraha	627871,54
Erytisavustus neuvontatoimintaan	71610,00
Muut julkiset tuet, hankerahoitus	677010,01
Palvelumaksut ja myyntituotot	2343296,04
Muut toiminnan tuotot	201207,33
TUOTOT YHTEENSÄ	3920994,92

KULUT

Palvelutoiminnan kulut	-460134,18
Henkilöstökulut	-2444663,28
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	-146192,55
Poistot ja arvonalentumiset	-10701,76
Muut kulut	-1010054,32
KULUT YHTEENSÄ	-4071746,09

TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ

-150751,17

VARAINHANKINTA

Tuotot	137060,00
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-13691,17

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Tuotot	3953,12
Kulut	-870,88
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-10609,13

TILIKAUDEN TULOS

-10609,13

VÄLITTÖMÄT VEROT

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-10609,13
---------------------------------------	------------------

Yhteystiedot

Asiantuntijat kasvinviljelytiloille

Pasi Nummela	palvelupäällikkö, kasvintuotantotilojen palvelut	0400 970 913
Heikki Ajosenpää	kasvintuotanto, luomutuotanto	050 602 58
Ilpo Hartikainen	kasvintuotanto, siementuotanto, työterveyshuolto	050 569 6881
Erkki Koivuniemi	kasvintuotanto, kirjanpito	0500 339 613
Susanna Korpilampi	kasvintuotanto	0400 838 924
Mikko Mattila	maatilojen rahoitus- ja investointisuunnittelu, kannattavuuskirjanpito	050 608 52
Atte Mäkitalo	kasvintuotanto, kirjanpito	0400 420 697
Jarmo Pirhonen	kasvintuotanto	050 569 6885
Elli Ruutiainen	marjantuotanto	040 180 1560
Simo Saarikallio	maatilojen rahoitus- ja investointitukisuunnittelu, kasvintuotanto	0500 743 272
Marja Tuononen	avomaan vihannes- ja erikoiskasvituotanto	040 591 9489

Asiantuntijat kotieläintiloille

Riitta Pietilä	palvelupäällikkö, kotieläintilojen palvelut, sikatalous	050 413 1474
Anu Ellä	valtakunnallinen huippuosaja, nurmentuotanto, pienryhmätoiminta	040 180 1260
Anne Johansson	luomutuotanto	0400 719 413
Mari Koskela	hevostalous, työterveyshuolto	040 536 5863
Jarkko Storberg	valtakunnallinen huippuosaja, nurmentuotanto, investointien suunnittelu ja ympäristöluvut	0400 849 992

Maidontuotannon asiantuntijat

Sanna Jääskeläinen	maitotilaneuvonnan vastaava, maidontuotanto	050 517 7750
Virva Hallivuori	valtakunnallinen huippuosaja, maidontuotanto, ruokinta, säilörehun laatu	0400 953 623
Pirkko Kaukonen	kasvin- ja maidontuotanto, naudanlihantuotanto	0400 774 965
Paula Kohijoki	maidontuotanto	0500 323 136
Liisa Koironen	maidontuotanto	0400 725 995
Katja Kuusisto	maidontuotanto	050 325 3639
Marjut Lehtinen	maidontuotanto	0400 922 321

Helinä Mukka	maidontuotanto	050 590 2083
Nina Nieminen	maidontuotanto, työterveyshuolto	050 604 56
Tarja Peltomäki	maidontuotanto	040 741 7397
Ulla-Maija Reinilä	maidontuotanto	050 365 2037
Lisbeth Rintala	maidontuotanto, talous- ja investointisuunnittelu	050 356 4738
Jennika Tattari	maidontuotanto	0400 903 326

Tekniikan asiantuntijat

Kimmo Laine	palvelupäällikkö, salaojasuunnittelu, peruskuivatussuunnittelu, jätevesisuunnitelmat ja mittauspalvelut	050 512 1400
Tapani Kyrölä	salaojasuunnittelu, peruskuivatussuunnittelu, jätevesisuunnitelmat ja mittauspalvelut	050 593 5877
Seppo Jokiniemi	tuotanto- ja asuinrakennussuunnittelu	050 664 71
Anu Aho	tuotanto- ja asuinrakennussuunnittelu	050 569 6886
Jukka Kontulainen	energianhallintapalvelu tiloille, energiasuunnitelmat	040 829 8135
Manu Hollmén	uusiutuvat energiamuodot, tekniikka ja kannattavuus, lämpöyrittäminen	0400 422 658

Yritys- ja talousasiantuntijat

Esko Aalto	maatilojen omistajanvaihdot, verotus	050 554 4191
Eero Aaltonen	maatilojen omistajanvaihdot, tilipalvelut	0500 190 180
Vesa Ali-Sippola	työterveyshuolto, kannattavuuskirjanpito	050 664 73
Elina Heliander	tilipalvelut	043 825 1223
Tapio Hietaoja	maatilojen omistajanvaihdot	0500 590 242
Tuija Makkonen	kannattavuuskirjanpito	0400 769 692
Kari Ranta	maatilojen yritysjärjestelyt ja omistajanvaihdot, liiketoiminnan kehittäminen	050 569 6890
Pertti Riikonen	maatilojen yritysjärjestelyt ja omistajanvaihdot, liiketoiminnan kehittäminen	0400 598 819
Olli Saaristo	maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelmat	043 825 1224
Anne Heikintalo	maaseutuyritysten rahoitus- ja investointisuunnittelu	050 527 7145
Jaana Koivisto	maaseutuyritysten rahoitus- ja investointisuunnittelu	040 126 1282

Danuta Lehto	maaseutuyritysten rahoitus- ja investointisuunnittelu, kehitys- ja HR-tehtävät	043 825 0104
Annina Luotonen	maaseutuyritysten rahoitus- ja investointisuunnittelu, kasvintuotanto	040 661 9010
Riia Rantala	maaseutuyritysten rahoitus- ja investointisuunnittelu	0400 838 925
Sari Uoti	maaseutuyritysten rahoitus- ja investointisuunnittelu	050 552 1626

Länsi-Suomen maa- ja kotitalousnaiset

Mia Puotunen	toiminnanjohtaja	043 825 1221
Mari Mäenpää	kotitalous-, yritys- ja laatuneuvonta, hygieniapassi, järjestöasiat	050 603 69
Eila Hoffrén	matkailu	050 664 72
Anna Kari	kotitalous- ja kuluttajaneuvonta, kampanjat, järjestöasiat	050 555 8440
Henna Kyyrä	kotitalous- ja yritysneuvonta, hygieniapassi	043 825 0583
Katri Salminen	maisemasuunnittelu	050 664 74
Sanna Seppälä	maisemasuunnittelu	050 590 2085
Leena Ylikännö	yritysneuvonta, matkailu, luonnontuotteet	0400 637 591

Satakunnan Kalatalouskeskus

Tero Ylikylä	vt. toiminnanjohtaja kalatalousneuvonta, elinkeinokalatalous, kalavesien hoito, istutustoiminta	0400 590 251
Pentti Pakkala	kalanpoikasten välitys ja istutus ja luonnonravintolammikkokasvatus	0500 822 181

Sisäiset palvelut

Timo Junnila	toimitusjohtaja	0500 665 918
Päivi Levola-Hesso	talouspäällikkö, tilipalvelut	050 301 4890
Sirkka Dahlqvist	toimistosihteeri, jäsenrekisteri	050 536 2601
Tuula Kuparinen	toimistosihteeri	040 672 1490
Marja Lehtinen	toimistosihteeri	0400 251 828
Tuula Salomaa	toimistosihteeri	0400 929 353
Emma Pikkarainen	markkinointi ja viestintä	050 664 70
Petteri Aakula	ATK-laitteet ja ohjelmistot (ProAgria Keskusten liitto)	020 747 2464
Veli-Pekka Koivisto	ATK-laitteet ja ohjelmistot	0400 501 661

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@proagria.fi ja etunimi.sukunimi@maajakotitalousnaiset.fi.

ProAgria Keskukset valtakunnallisesti 2013

Avaintiedot 2013

- Asiakaslähtöistä organisoitumista palveluryhmiin valmisteltiin vuoden aikana
- Uutta organisoitumista tukevien palveluryhmien liiketoimintasuunnitelmien tekeminen käynnistyi
- Tuotosseurannan kaksivuotinen kehittämisprojekti käynnistyi
- Ruokinnan ohjaus -palvelut olivat asiakkaiden saatavilla koko maassa
- Benchmarking-pienryhmätoiminta laajeni ja uusia ryhmiä perustettiin erityisesti maitoyritysten johtamisen näkökulmasta
- Kasvintuotantoon valmistui huippuosaajia
- Sähköisiä toimintatapoja otettiin käyttöön mm. nettipalavereiden ja etäseminaarien muodossa
- Johtamisvalmennus sai jatkoa kehittäville maitotiloille suunnatulla valmennuksella
- Uusina palveluina tuotiin markkinoille luomusikaneuvonnan toimintamalli ja arjen johtamista tehostavat SOP-työohjeet nautatiloille
- Yritysasiantuntijoiden osaamista vahvistettiin yritysneuvonnan erikoisammattitutkinnolla
- Palvelumuotoiluun perustuvaa Kasvunvara -toimintatapaa pilotoitiin sekä omissa tuotteistuksissa että asiakastilanteissa.

ProAgria Maito

Vuoden alussa käynnistyi kaksivuotinen Tuotosseurannan kehittämisprojekti. Tavoitteena on parantaa tuotosseurannassa kerättävän tiedon laatua, tiedon hyväksikäyttöä maitoyritysten johtamisessa sekä kehittää uusia palveluja mm. koelypsyn ulkoistamiseen.

KarjaKompassin Ruokinnanohjaus -palvelu oli asiakkaiden saatavilla koko maassa. Ruokinnan seurannan asiakaspeitto oli 80 % ja ruokinnan suunnittelun 73 % tuotosseurantatiloista. Kulunut vuosi oli ruokinnan teemavuosi. Tilan omien rehujen analysointi ja tulosten hyödyntämisen lisääntyminen, ruokinnan suunnittelu ja seuranta sekä karjatason havainnointi saivat maitomäärät kasvuun.

Nurmentuotannon osaamista asiakkaat kehittivät Benchmarking-pienryhmissä ympäri maata. Asiakkaiden keskuudessa suosittuja BM-ryhmiä oli tarjolla eri aiheista. Aiheina olivat mm. nuorkarja,

hedelmällisyys, seosruokinta ja automaattilypisy.

SOP-työohjeet, Standard Operating Procedure, olivat ensiesittelyssä Farmari-maatalousnäyttelyssä Seinäjoella. SOP-työohjeiden avulla varmistetaan tuotteen ja tekemisen laatu yrityksessä. SOP-työohje on saatavilla kahdeksaan eri toimintoon navetassa. Kuvalliset työohjeet ja asiantuntijan pitämä työpalaveri varmistaa, että tekeminen on yhdenmukaista.

ProAgria Liha

Lihatoimialalla vuosi oli haasteellinen. Taloudellisesta näkökulmasta alkuvuoden korkea viljan hinta rasitti yritysten tulosta merkittävästi. Tuotteiden hintakehitys ei tukenut riittävästi tuotantokustannusten nousua. Lihaa tuotettiin ja kulutettiin suurin piirtein edellisen vuoden määrä.

Uutena palvelukokonaisuutena tuotiin markkinoille luomusikaneuvonnan toimintamalli. ProAgrian luomuasiantuntijat kokosivat Luomusikatuotannon hyvät toimintatavat -oppaan luomusikojen tuotantoon siirtyvälle tai tuotantoa aloittelevalle tuottajalle. ProAgrian Luomulihaa lisää -hankkeessa aktivoitiin luomusikatuotantoa pienryhmätoiminnan ja koulutuksen avulla.

Toimiva Sikala -hanketta toteutettiin yhteistyössä ProAgria Keskusten, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen MTT:n, Helsingin yliopiston ja Työtehoseuran kanssa. Tekemisessä painottuivat tilatason tutkimustyö ja uuden neuvontamallin rakentaminen. ProAgria Etelä-Pohjanmaan Lihatilalan Talous -hanke sekä ProAgria Etelä-Savon Lihatilalan Skarppiohjelma -hanke kouluttivat vuoden aikana useita lihatiloja talous- ja tuotantoasioissa.

Lammassuunnitelmassa keskityttiin palveluiden vahvistamiseen. WebLammassuunnitelmaa kehitettiin edelleen tuottajien tarpeita palvelevaksi.

ProAgria Kasvi

Kasvintuotannon palvelukehityksessä painotettiin yritysten tulevaisuuden tarpeisiin vastaamista. Palvelujen uudelleen tuotteistuksessa ja asiantuntijoiden koulutuksessa korostettiin johtamisen näkökulmaa. Pienryhmätoiminnan ja sähköisten palveluiden konsepteja kehitettiin.

Viljelysuunnittelussa lisättiin valmiuksia siirtyä nettipohjaisen WebWisun ohjelman käyttöön ennen uuden ohjelmakauden alkua. Sähköisiä toimintatapoja asiakastyössä testattiin viljelysuunnittelupalvelun kustannustehokkuuden parantamiseksi ja ajankäytön tehostamiseksi.

Asiantuntijoiden koulutuksessa ja tiedonvaihdossa lisättiin etäkoulutuskäytäntöjä. Kasvi-, puutarha- ja luomutuotannon ajankohtaisasioita käsiteltiin säännöllisissä Klinikka-nettipalaverissa.

Kasvintuotannon huippuosaajavalmennus saatiin päätökseen. Uudet kasvintuotannon Huippuosaajat ovat erikoistuneet valkuaisomavaraiseen rehuntuotantoon, vilja- ja öljykasvien lannoitukseen ja kasvinsuojeluun, kasvintuotannon talouteen ja markkinatietoon sekä integroituun kasvinsuojeluun. Huippuosaajien valmennusohjelmassa keskityttiin erityisesti uusimman kotimaisen ja kansainvälisen tiedon hankintaan ja sen soveltamiseen käytännössä.

Kasvintuotannon merkittävimpiä kasvukauden aikaisia tapahtumia olivat Peltopäivä Västankvarnissa Inkoossa sekä Perunatuottajain peltopäivät Jepualla ja Dagsmarkissa. Tilojen välisen kaupan verkkopalvelu, Farmarin Pörssi, laajeni pellon välitykseen. Yhteistyössä alan tutkimuksen, hallinnon ja toimijoiden kanssa toteutettiin TietoTuottamaan-sarjan kirja Markkinariskien hallinta maatilalla sekä Puhdistamolietteen käyttö maataloudessa -opas.

Uuden ympäristökorvausjärjestelmän, nitraattiasetuksen ja kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön koulutusten valmistelu eteni työryhmissä. Kasvutilanneraportointi tarttui kasvukauden ajankohtaisiin aiheisiin ja oli esillä monissa tiedotuskanavissa.

ProAgria Yritys

ProAgrian yrityspalvelujen kysyntä pysyi ennallaan. Yritysassiakkaita oli yhteensä 3 400 eli runsaat 10 % ProAgrian kaikista asiakkaista. Maaseudun yritysten monipuolisuus heijastuu ProAgrian yrityspalvelujen asiakasrakenteeseen.

Uutena toimintatapana ProAgrian Tilipalvelut tarjoaa yhdessä yrityspalvelujen kanssa hyvät mahdollisuudet yritysten talouden seurantaan, analysointiin ja toimintatapojen kehittämiseen.

Uutuutena yrityksille tarjotaan Kasvunvara-työkirjaan ja sen työkaluihin pohjautuvaa palvelumuotoilua asiakaspalvelun, tuotteiden sisällön ja toimintatapojen kehittämiseksi entistä asiakaslähtoisemmiksi.

Yhteistyö Yritys-Suomen seudullisissa yrityspalveluissa jatkui muiden alueellisten yritystoiminnan kehittäjien kanssa. ProAgria keskukset ovat mukana 62 yhteistyösopimuksessa. Merkittävimpiä yhteistyötahoja ovat ELY-keskukset, kuntien kehittämissyhtiöt, TE-toimistot ja Uusyrityskeskukset. ProAgrian roolina on vastata erityisesti maaseudun yrityksille suunnatusta palvelusta ja kehittämisen aktivoimisesta.

ProAgrian yritysasiakuntien osaamisen vahvistamiseksi jatkettiin yritysneuvonnan erikoisammattitutkintoon valmentavia koulutuksia yhteistyössä Management Institute of Finland:in eli MIF:n kanssa. Koulutukseen osallistuu yhteensä 40 yritysasiakuntia, joista puolet suoritti tutkinnon jo vuoden aikana.

Vuoden aikana osallistuttiin merkittäviin alan työryhmiin ja strategiatöihin sekä alueellisesti että valtakunnallisesti. Yksi merkittävimmistä oli uuden Maaseutuohjelman 2014–2020 valmistelu.

ProAgria Tekniikka

Tuetun maaseuturakentamisen kokonaismäärä väheni vuoden aikana neljänneksellä. Navettojen ja lantaloiden rakennuslupien määrä kuitenkin kasvoi noin 15 %.

Rakennusinvestointia suunnittelevalle yrittäjälle tarjottiin investointipalvelukokonaisuutta. Investointipalvelu yhdistää talous- ja tuotanto-osaamisen kiinteästi rakennussuunnitteluun ja rakennusprojektin kokonaishallintaan. Palvelun avulla varmistetaan projektin hallinta alustavasta tarvesuunnittelusta aina uuden rakennuksen käyttöönottoon, tuotannon nopeaan käynnistämiseen ja johtamiseen uudessa toimintaympäristössä. Kuluneen vuoden aikana noin 300 uutta rakennusinvestointia käynnistyi ProAgrian tekemän alkukartoituksen avulla.

Maatilojen energianeuvonnan tärkein palvelu oli Maatilan energiasuunnitelma. Palvelussa kartoitetaan energian kulutus maataloilla, tärkeimmät kehittämiskohteet sekä mahdollisuudet lisätä uusiutuvan energian osuutta energialähteenä. Vuoden aikana oli käynnissä useita energiatehokkuuden tai energiamavaruuden lisäämiseen tähtääviä viestintähankkeita.

ProAgria Länsi-Suomi
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 PORI
Artturinkatu 2, 20200 TURKU
P. 020 747 2550

info.lansi@proagria.fi
www.proagria.fi/lansi

www.maajakotitalousnaiset.fi/lansi

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti.